

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ПСИХОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ТА ОЦІНКА

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Освітньо-професійна програма	Психологія забезпечення ментального здоро'я
Кафедра	Клінічної психології
Кількість кредитів	3,5 кредити ЄКТС
Форма контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Розробники курсу	Наталія Завязкіна
Контактна інформація	nzaviazkina@gmail.com

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Опис	<p>Курс присвячений вивченню теоретичних і практичних основ психологічної діагностики та оцінки психічних явищ. Розглядаються принципи, методи й етичні засади психодіагностичної діяльності, особливості добору, застосування та інтерпретації психодіагностичних методик. Особлива увага приділяється надійності й валідності вимірювань, аналізу результатів обстеження та їх використанню в професійній діяльності психолога з урахуванням вимог етики та професійної відповідальності.</p>
Мета	<p>Метою освітнього компонента є: формування наукових уявлень про особливості застосування психодіагностичних знань в різних галузях, а також компетенції та ризиків при проведенні психодіагностичного обстеження в світлі сучасних практик.</p>
Завдання	<p>Завданнями освітнього компонента є: засвоєння знань щодо предмету та методу психодіагностики, її актуального кола досліджень, місця в системі суміжних дисциплін; вивчення основних груп тестів, розуміння характеристик ефективних тестів; набуття знань з питань діагностики інтелекту й особистісних властивостей у межах основних діагностичних підходів; розуміння етичних принципів в психодіагностичній діяльності.</p>

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема 1. Історико-методологічні проблеми психодіагностики

Лекція 1. Вступ. Психологічна діагностика та оцінка: теорія та практика. Предмет психодіагностики як наукового знання. Структура, завдання та стан сучасної психодіагностики: предмет, об'єкт, мета та завдання. Взаємодія діагноста і досліджуваного. Психометрика та практичні сфери застосування психологічного знання. Практична психодіагностика. Зв'язок психодіагностики з іншими науками.

Лекція 2. Історія становлення психодіагностики: виклики часу та сучасні тенденції. Психологічний резилієнс може визначатись як здатність індивіда протистояти і адаптуватися до несприятливих та травматичних подій. Виникнення і етапи розвитку психодіагностики. Тенденції становлення сучасних напрямів у психодіагностиці. Критика тестів. Розвиток вітчизняної психодіагностики. Допсихологічні тести. Теорії розвитку тестів. Психологічний тест як об'єктивне вимірювання.

Лекція 3-4. Процес психодіагностичного дослідження. Загальна характеристика психодіагностичного процесу. Діагностичні ознаки. Діагностичні категорії. Основні етапи

психодіагностичного процесу. Психодіагностичні помилки. Інтеграція даних. Психологічний діагноз. Підготовка психологічного висновку. Зворотній зв'язок.

Тема 2. Психодіагностика як практична діяльність

Лекція 5-6. Метод тестів. Психометричні властивості тестів. Психологічний тест як об'єктивне вимірювання. Суб'єктивні, об'єктивні та проєктивні тести. Норми тесту. Психометричні вимоги до методики: репрезентативність, надійність, валідність, достовірність.

Лекція 7. Етичні стандарти щодо психологічної оцінки. Дотримання етичних норм психодіагностики.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс реалізується у дистанційному форматі з поєднанням асинхронної роботи та обов'язкових практичних контактних занять. Усі навчальні матеріали курсу, зокрема лекції, методичні рекомендації, тестові та самостійні завдання, розміщуються на платформі MOODLE і є обов'язковими для опрацювання впродовж семестру.

У межах курсу передбачено прослуховування десяти лекцій, які подаються у записаному форматі. Обов'язковою умовою опанування дисципліни є повне ознайомлення з усіма лекційними матеріалами та супровідними ресурсами.

Контроль засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється за допомогою тестування. Тестування проводиться у визначені терміни з чітким дотриманням дедлайнів, установлених на платформі MOODLE. Порушення строків виконання тестових завдань може призводити до зниження балів або, у разі систематичних порушень, до обмеження доступу до підсумкового контролю.

Важливою складовою курсу є практичні контактні заняття, присутність на яких є обов'язковою. Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичних знань, аналіз клінічних і професійних ситуацій, розвиток навичок професійного мислення та міжособистісної взаємодії. Пропуски практичних занять без поважної причини негативно впливають на підсумкову оцінку. У разі наявності поважної причини пропущене заняття може бути відпрацьоване шляхом виконання індивідуального завдання за погодженням із викладачем.

Під час контактних занять і онлайн-комунікації здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної етики, коректної професійної поведінки та принципів взаємної поваги. У процесі навчання забороняється плагіат, використання сторонньої допомоги під час тестування та передача власних відповідей іншим здобувачам. Порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність відповідно до чинних нормативних документів закладу вищої освіти.

ОЦІНЮВАННЯ

Перелік засобів практичного опрацювання матеріалу та його оцінки

Тест поточного контролю (розташований на платформі moodle): тест, спрямований на перевірку знання проблематики психологічної діагностики; основних понять, теорій та закономірностей, що складають категоріальний апарат психодіагностики.

Тестове завдання включає десять тестових запитань, відповідно до яких здобувач може отримати

по одному балу за кожну правильну відповідь. Максимальна оцінка за виконання тестового завдання – 10 балів. Тестування відбувається двічі, відповідно до двох тематичних блоків.

Індивідуальна навчально-практична робота: спрямована на набуття навичок до самостійної дослідної роботи по тематиці курсу; сприяє закріпленню теоретичного матеріалу з психодіагностики та науково-творчим розвідкам з вмінням надавати аналіз з зазначеної проблематики (реферат, аналітична робота, презентація). Максимальна оцінка за виконання роботи – 20 балів. Передбачено виконання двох таких робіт, відповідно до двох тематичних блоків.

Контактне практичне заняття. Спрямоване на обговорення важливих проблем практичного спрямування та набуття відповідних навичок по тематиці курсу. Проводяться у форматі групового обговорення та дискусії.

Самостійна робота. Спрямована на самостійне опрацювання та закріплення теоретичного матеріалу по тематиці курсу.

Форма підсумкового семестрового контролю

Екзамен проводиться в тестовому форматі.

Умова допуску до тесту: мінімум 34 бали.

Тест містить 40 питань, кожна вірна відповідь - 1 бал.

На виконання тесту відведена 1 спроба та 60 хв.

Максимальна сума балів за тест - 40 балів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс буде викладений у формі лекцій (14 год.), практичних (10 год.) та практичних контактних занять (4 год.), організації самостійної роботи студентів (77 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи навчання: словесні (лекція, пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (аналіз кейсів, виконання індивідуальних практичних завдань).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навчальний посібник. – К.: Майстер-клас. – 2006.
2. Галян І.М. Психодіагностика: Навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2009. 464 с.
3. Литвиненко І.С., Прасол Д.В. Проективні малюнкові методики: Методичний посібник. Миколаїв: Вид-во «Арнекс», 2015. 160 с.
4. Психологу для роботи. Діагностичні методики: Збірник. Укладачі М.В. Лемак, В.Ю. Петрище. Ужгород: Видавництво Олександри Гаркуші, 2012. 616 с.
5. Сприяння підвищенню життєстійкості фахівців соціономічних професій : методичні рекомендації. За ред. О.М. Кокуна. Львів: Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 84 с.
6. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. Київ: Главник, 2006. 144 с.
7. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246
8. Долинська Л. В., Мельничук О. Б., Ісаєвич С. І. Основи психодіагностики. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2002.
9. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: «Ника-Центр» – 2009. – 399 с.
10. Лемак М.В., Петрище Ю.В. Психологу для роботи: діагностичні методики. Методичне видання. – Ужгород, Видавництво А. Гаркуші. – 2012. – 616 с.
11. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2009.
12. Практикум з психодіагностики / Укл.: О.О. Музика, В.М. Остринька, В.В. Остриньський. – 2-ге

вид., випр. і допов. – Житомир, 2000.

13. Скребець В. О. Основи психодіагностики: Навчальний посібник для вузів. – К.: Слово, 2003.
14. Становлення сучасної парадигми психологічної діагностики когнітивного розвитку учнів : монографія / [С.А. Гончаренко, Л.О. Кондратенко та ін.] ; за ред. С.А.Гончаренко, Л.О.Кондратенко. – Кіровоград : Імекс – ЛТД, 2012 – 208 с.
15. Щербакова І.М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: Навчально-методичний посібник. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – 324 с.